

1. ΤΟ ΤΡΙΤΟ ΣΥΝΘΗΜΑ ΚΑΙ Η ΟΥΚΡΑΝΙΑ

Μέσο: ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 12/03/2022 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 12/03/2022

Σελίδα: 33

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

ΑΡΘΡΟ ΤΟΥ **ΑΛΕΚΟΥ ΚΡΗΤΙΚΟΥ**, ΠΡΩΗΝ ΣΤΕΛΕΧΟΥΣ ΤΗΣ Ε.Ε., ΠΡΩΗΝ ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΣΤΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΤΟΥ **ΕΔΙΑΜΕΠ**

Το τρίτο σύνθημα και η Ουκρανία

Με τρία συνθήματα θέλησε η Γαλλία να αναδείξει τους στόχους της για την ενωμένη Ευρώπη κατά το εξάμηνο της προεδρίας της στην Ευρωπαϊκή Ένωση: «Ανάκαμψη», «Ισχύς», «Αίσθημα του ανήκειν». Ως «ανάκαμψη» περιγράφει την οικονομική ενδυνάμωση της Ε.Ε. για την έξοδο της από την πανδημία. Ως «ισχύς» ορίζει την ανάπτυξη της άμυνας της Ευρώπης που κατά την προεδρία είναι «προϋπόθεση της διατήρησης και διάδοσης του ευρωπαϊκού μοντέλου στον κόσμο». Ενώ ως «αίσθημα του ανήκειν» («appartenance» στα γαλλικά, λέξη που δεν αποδίδεται με μονολεκτική μετάφραση στα ελληνικά) εννοεί την οικοδόμηση μιας κοινής αντίληψης ότι οι πολίτες της Ε.Ε. ανήκουν σε ένα σύνολο με κοινές αξίες, κοινή Ιστορία και κοινή προοπτική.

Είναι ισότιμοι οι τρεις στόχοι; Θα τολμούσαμε να πούμε όχι, υπό την έννοια ότι ο στόχος του τρίτου συνθήματος, δηλαδή της ανάπτυξης του «αισθήματος του ανήκειν» σε ένα σύνολο κοινών αξιών και κοινών προοπτικών, πρέπει να θεωρείται προϋπόθεση για την επίτευξη των άλλων δύο. Είναι πραγματικά δύσκολο να περιμένουμε να επιτευχθεί η ανάκαμψη χωρίς την εμπέδωση αυτού του συλλογικού αισθήματος και χωρίς την έμπρακτη εκδήλωση της αλληλεγγύης που επιβάλλεται μεταξύ των μελών ενός συνόλου όπως η Ε.Ε.

Μιας αλληλεγγύης που δεν μπορεί όμως να υπάρξει αποτελεσματικά αν αυτή περιορίζεται σε επίπεδο κυβερνήσεων και δεν διαπερνά την πλειονότητα των πολιτών. Το είδαμε άλλωστε στην περίπτωση της αντιμετώπισης της πανδημίας με τη γενναία απόφαση της δημιουργίας του Ταμείου Ανάκαμψης, μιας κατεξοχήν έκφρασης αλληλεγγύης. Η απόφαση αυτή δεν θα μπορούσε να υπάρξει αν δεν είχε αναπτυχθεί μεταξύ των Ευρωπαίων πολιτών η πεποίθηση ότι

το πρόβλημα ήταν κοινό και ως εκ τούτου απαιτούσε κοινή αντιμετώπιση. Είναι ακόμα πιο δύσκολο να αποκτήσει η Ευρωπαϊκή Ένωση την αναγκαία «ισχύς» της, αν αυτή επιδιώκεται μόνο από τις κυβερνήσεις, χωρίς οι ίδιοι οι πολίτες να έχουν συνειδητοποιήσει την ανάγκη της «ως προϋπόθεσης διατήρησης του ευρωπαϊκού μοντέλου», όπως τονίζει η γαλλική προεδρία. Αυτό φάνηκε ήδη από το ότι ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Ειρήνης (European Peace Facility), αν και είχε εγκριθεί πριν από έναν χρόνο από το Συμβούλιο Υπουργών της Ε.Ε., προκκοδοτημένος από τότε με πάνω από 5 δισ. ευρώ, ενεργοποιήθηκε μόλις τώρα, για να ενισχύσει με όπλα αξίας 500 εκατομμυρίων ευρώ την αμυνόμενη Ουκρανία και να επιδιώξει την από κοινού θωράκιση της Ευρώπης. Η απόφαση αυτή αποτελεί αυτονόητα ένα μεγάλο βήμα προς μια κοινή πολιτική άμυνας και ασφάλειας, όταν μάλιστα συνοδεύεται από την επίτευξη των διαδικασιών δημιουργίας ευρωπαϊκού στρατού αλλά και από την ιστορική απόφαση επανεξοπλισμού της Γερμανίας.

Είναι τυχαίο ότι οι αποφάσεις αυτές λήφθηκαν εν μέσω του πρωτοφανούς κύματος αλληλεγγύης που αναπτύχθηκε στους πολίτες της Ε.Ε. για τη δοκιμαζόμενη Ουκρανία, σε συνδυασμό οπωσδήποτε και με τη συνειδητοποίηση ότι η απειλή είναι κοινή για όλους τους Ευρωπαίους και απαιτεί συσπείρωση και κοινή αντιμετώπιση; Είναι τυχαίο ότι μέσα στο ίδιο κύμα αλληλεγγύης και συσπείρωσης γεννιέται η πρόταση δημιουργίας ενός νέου μηχανισμού για την αντιμετώπιση των οικονομικών συνεπειών του πολέμου για την Ευρώπη; Ασφαλώς όχι.

Μπορεί να χρειάστηκε, δυστυχώς, ο πόλεμος στην Ουκρανία για να αποκτήσει υπόσταση το τρίτο σύνθημα της γαλλικής προεδρίας για την ανάπτυξη «του αισθήματος του ανήκειν», αλλά η επίτευξη του στόχου αυτού έχει υπαρξιακές διαστάσεις για την Ε.Ε. και αποτελεί ολιγωρία ασυγκρίπτη να περιμένουμε την εκδήλωση κρίσεων για να αναληφθούμε την ανάγκη συνεχούς επιδίωξής του. Οπως άλλωστε τόνισε ο Γάλλος υπουργός Ευρωπαϊκών Υποθέσεων, Clément Beaune, παρουσιάζοντας τα τρία συνθήματα της γαλλικής προεδρίας τον περασμένο Δεκέμβριο, «κανένα πολιτικό σχέδιο δεν μπορεί να διαρκέσει χωρίς το συλλογικό αίσθημα ότι μπορούμε να μοιραστούμε μια κοινή κουλτούρα, μια κοινή Ιστορία». Και ένα κοινό μέλλον, θα προσθέταμε.

•

Η επίτευξη του στόχου «του αισθήματος του ανήκειν» έχει υπαρξιακές διαστάσεις για την Ε.Ε.

